

Informatienota voor de gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen van het CDA over een carillon in Wijchen

Kernboodschap

Het college informeert u over het proces rond het carillon. Er is een werkgroep carillon ingericht na het raadsbesluit van september 2021. In de werkgroep zitten voor- en tegenstanders. Het proces was complex. Zowel voor de voor- als de tegenstanders was er veel aangelegen om hun invalshoek voor het voetlicht te krijgen. Uiteindelijk trekken de voorstanders hun initiatief in, omdat zij geen vertrouwen meer hebben in de samenwerking. Daarnaast hebben zij geen vertrouwen in de advisering van de SCG (Samenwerkingsverband Cultuurhistorie Gelderland) en verwachten ze dat het nog lang duurt, voordat er een carillon komt.

Eerdere besluiten

24-08 2021	Zaaknummer 52710. Brief college aan de raad. Het college raadt het af om een carillon in de toren van het kasteel te plaatsen.
30-09 2021	Zaaknummer 52710. De raad draagt het college op om een aantal onderzoeken uit te voeren, zodat duidelijk wordt of een carillon in de kasteeltoren geplaatst kan worden.
15-11 2022	Zaaknummer 89542 Voortgangsrapportage. Het college informeert de raad over de uitvoering van twee van de vijf onderzoeken.
02-08 2022	Pre-adviezen SCG. Het eerste advies zegt dat er ook naar alternatieve locaties gekeken moet worden.
06-12 2022	Het tweede advies zegt dat er onvoldoende onderbouwing is om niet naar alternatieve locaties te kijken. Er moet een politiek besluit genomen worden.
11-04 2023	Het derde advies zegt dat als je uitgaat van een carillon in de toren van het kasteel, er nog nadere informatie moet komen over de constructie en het effect op de belvédèrefunctie van de toren.
12-06 2023	Brief voorstanders aan de raad. De voorstanders kondigen aan dat ze hun initiatief intrekken.
17-06 2023	Brief tegenstanders aan de raad. De tegenstanders beschrijven het proces in de werkgroep carillon.

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen.

Wat vindt u van het besluit van de initiatiefgroep?

Wij nemen het besluit voor kennisgeving aan. We respecteren de keuze van de initiatiefnemers.

Het is in deze fase van de uitvoering van de opdracht van de raad niet aan ons om hierin een inhoudelijk standpunt in te nemen. Niet alle onderzoeken zijn uitgevoerd. Hierdoor is

er nog geen totaalbeeld van de voor- en nadelen van het plaatsen van een carillon in de kasteeltoren in Wijchen. Over de uitvoering van het raadsbesluit (zaaknr. 52710) beraden we ons nog. Hierover komen we met een beslisnota naar uw raad.

Hoe reflecteert het college op het achterliggende proces?

Na het raadsbesluit van 30 september 2021, waarin de raad ons college opdraagt om een aantal onderzoeken uit te voeren, zijn we gestart met de "werkgroep carillon". Hierin zit een gelijke vertegenwoordiging van voor- en tegenstanders. De werkgroep is begonnen met het maken van afspraken over rollen, taken en verantwoordelijkheden. De samenwerking in de werkgroep was erop gericht om tot neutrale opdrachtformuleringen te komen voor de onderzoeken die uitgevoerd moesten worden. Voor de onderzoeken die zijn uitgevoerd is dat gelukt. Het gaat dan om het onderzoek naar de bouwconstructie en het onderzoek naar de cultuurhistorie.

Tijdens de vergaderingen bleek dat de voorstanders niet tevreden waren over de ambtelijke ondersteuning en de advisering van het SCG. Gaandeweg is het wederzijds vertrouwen afgenomen.

Herkent u zich in de argumenten om met het initiatief te stoppen die door de initiatiefnemers worden aangevoerd.

In de brief van 12 juni 2023 voeren de voorstanders van een carillon in de kasteeltoren de volgende argumenten aan:

1. **"krachtige tegenwerking van enkelen zorgden daarvoor"** (bedoeld wordt de vertraging van de besluitvorming) **"en stroperige procedures kostten veel tijd"**.

De tegenstanders zaten daar om hun tegenwerpingen kenbaar te maken. Dus dat er sprake was van krachtige tegenwerpingen beaamt we. Als het om de stroperige procedures gaat, dan is er zeker sprake van de nodige bureaucratie. Dit is echter niet te vermijden, omdat zaken zorgvuldig en verantwoordbaar uitgevoerd moeten worden.

Een andere reden voor de tijd die het kostte, zijn de volle agenda's van betrokken partijen. De ambtelijk secretaris heeft steeds geprobeerd op zo kortmogelijke termijn een nieuw overleg te plannen. Dit kwam regelmatig niet tot stand, door andere verplichtingen van de leden van de werkgroep;

2. **"de gevolgde werkwijze"** (van de werkgroep carillon) **"heeft dit proces opnieuw vertraagd"**.

Wij denken dat de voorstanders hier doelen op de vele discussies bij de eerste vergaderingen van de werkgroep. Door met elkaar samen te werken en te luisteren naar elkaars argumenten kan er meer wederzijds begrip ontstaan. Echter, dit werkte niet in deze groep. We zijn op een gegeven moment gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat we ons moeten beperken tot strikt de opdracht;

3. **"het derde pre-advies van het Samenwerkingsverband Cultuurhistorie (waarin allerlei instanties zijn verenigd) gaat niet in op de vraag van het college of een carillon in de kasteeltoren cultuurhistorisch verantwoord is, maar komt met allerlei (nog) niet ter zake doende vragen en bezwarende opmerkingen die ook weinig van doen hebben met de eigenlijke cultuurhistorische adviesfunctie van het Samenwerkingsverband."**

In het laatste advies staat de keuze voor een carillon in de kasteeltoren centraal. Nu hierop gefocust wordt, kan de SCG meer uitvoeringstechnische zaken aankaarten waar ook op gelet moet worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gevolgen van onderhoud en inspectie voor het monument zelf. Ook vraagt de SCG om een gedetailleerde uitwerking van de constructie, om te zien of de belvédèrefunctie in het geding komt.

Wat is precies de opdracht geweest voor de werkgroepleden?

De opdracht van de werkgroepleden is

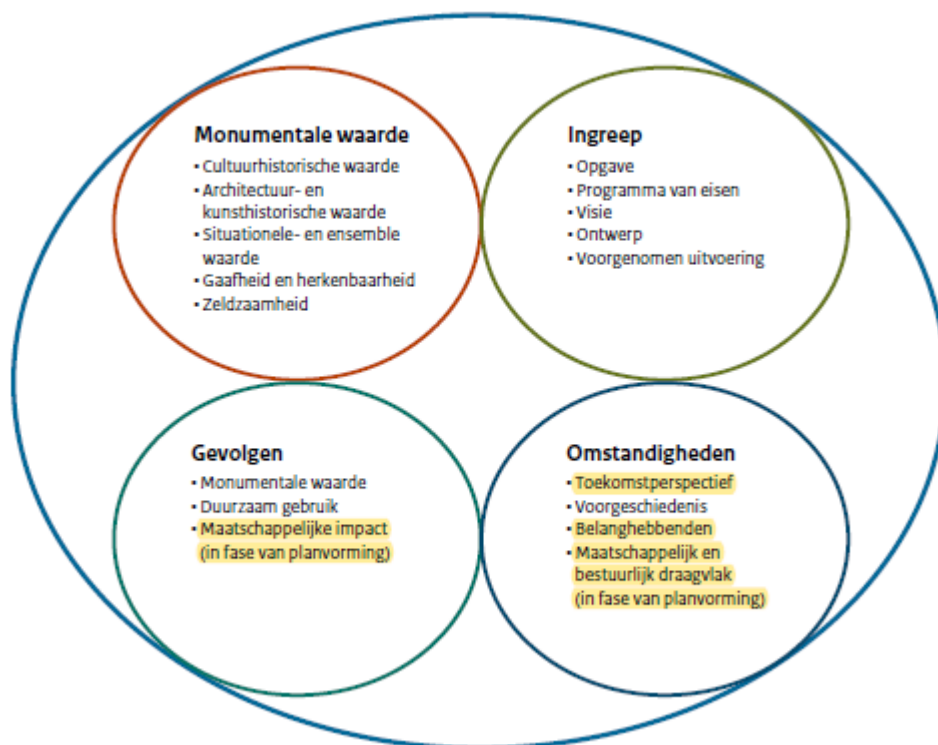
- alle aspecten (lees: vooronderzoeken) welke aan de orde komen om ja / nee een carillon in de kasteeltoren te realiseren te bespreken;
- ervoor zorgen dat de onderzoeken neutraal worden uitgevoerd.

Hoe ver reikt de cultuurhistorische adviesfunctie van het Samenwerkingsverband Cultuurhistorie?

De adviesfunctie van het SCG heeft betrekking op de gevolgen van een ingreep op de cultuurhistorische waarde van een monument. In het eerste advies is ingegaan op andere locaties, omdat het onderzoek naar de cultuurhistorie hierover opmerkingen maakt. Het advies zelf sluit aan bij de Notitie Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten van de RCE. Deze notitie geeft aan dat de formele advisering over een omgevingsvergunningaanvraag gebeurt op basis van de informatie die de gemeente bij de adviesaanvraag levert. De verzamelde informatie heeft betrekking op vier aspecten van het plan:

1. de monumentale waarde,
2. de voorgenomen ingreep,
3. de gevolgen die deze ingreep zal hebben en
4. de omstandigheden die hierbij een rol spelen.

Deze componenten worden vanaf het begin simultaan in relatie tot elkaar beschouwd. Zij worden in het onderstaande schema weergegeven

Het uitgebrachte preadvies bevat geen componenten die buiten het beoordelingskader van de RCE vallen.

Wat zijn de kosten voor de gemeente geweest die sinds september 2021 aan dit initiatief zijn uitgegeven?

Twee medewerkers van de gemeente waren belast met de werkzaamheden voor het carillon. Dit zijn de ambtelijk secretaris van de werkgroep en de beleidsmedewerker gebiedsinrichting. Beiden hebben hun werkzaamheden verricht in hun reguliere uren. Hier zijn geen extra kosten aan verbonden.

Daarnaast zijn de volgende kosten gemaakt:

Bouwkundig onderzoek:	€ 1.448
Onderzoek naar Cultuurhistorie:	€ 3.920
Kosten onafhankelijk voorzitter:	€ 3.770
Totaal:	€ 9.138

Het CDA Wijchen betreurt het dat het niet is gelukt om alle door de gemeenteraad gevraagde onderzoeken binnen redelijke termijn uit te voeren en is van mening dat het een gemiste kans is om met alle feiten op tafel tot een afgewogen oordeel te komen rondom dit burgerinitiatief over de plaatsing van een carillon. Hoe kijkt het college hiertegen aan?

Zoals we eerder al antwoordden nemen wij het besluit voor kennisgeving aan en hebben wij er geen oordeel over. De volle agenda's van betrokken partijen zorgden ervoor dat overleggen niet snel gepland konden worden. Een tweede reden is dat in het begin de werkgroep zocht naar hoe ze tot een neutrale en kwalitatief goede vraagstelling moest komen voor de onderzoeken. Een derde verdragende factor was dat de voorstanders het niet eens waren met de advisering van de SCG om ook naar andere locaties te kijken.

Welke lessen trekt u als college voor de toetsing en behandeling van nieuwe burgerinitiatieven en weerstanden die daarbij kunnen ontstaan?

Het is niet vanzelfsprekend dat een initiatief van een groep op brede steun van de samenleving kan rekenen. Een andere les die wij hieruit trekken is dat vertrouwen in elkaar aanwezig moet zijn. Bij de start van de werkgroep zijn er goede afspraken gemaakt en had iedereen vertrouwen in de samenwerking. Gaandeweg nam het vertrouwen tussen partijen af. Hierdoor was er ook geen bereidheid meer bij de voorstanders, om zich aan gemaakte samenwerkingsafspraken te houden.